

slovenska
DRŽAVA

FOR A FREE SLOVENIA

Radost oznanjam, nikar se ne bojte!
čudo neskončno nocoj se godi.
Rojen Zveličar je, molit ga pojte,
v jaslicah revnih na slamci leži.

LETNIK IL

NOVEMBER-DECEMBER 1998

ŠT. 11&12, NO. 11&12

SVETI VEČER

iz Slomškovega berila

Zemlja je belo obleko dobila, veselo se deca krog tople peči grejejo, kolovrati urno po hiši brnijo; približa se sveti večer, prinese otrokom in starčkom obilno novega veselja.

S pobožnim petjem pozdravijo sveto noč, v kateri je Dete rojeno, toliko tisoč let prerokovano. Devica ga je rodila, v jaslice položila, angelci so ga oznanili in pastirci prvi molili. Otroci veselo jaslice gledajo, ki so jih mladeniči v kotu naredili, z zelenim bršljanom in pozlačenimi orehi deklici ozaljšali. Vse je veselo in svete pesmi Jezusovega rojstva stari in mladi pojo.

Vsi domači se od veselja objemajo in nedolžno veselje imajo. Zdaj ura enajst odbije, zvonovi od daleč milo pojo; dedek vstanejo, vse se gre praznje opravljat in eden za drugim gredo po visoki gazi k veselim polnočnicam. Tema je

Družina na poti k polnočnici

zunaj, v cerkvi vse svetlo; po vseh oltarjih luči gorijo. Orgle močno pojo in lepe pesmi božične se po cerkvi razlegajo; otroci se pa jaslic ogledati ne morejo, ki jim kažejo, kako se je Bog ponižal, da bi nas povišal, kako je, ubogo dete, to je, da bi bili mi srečni otroci..

Oh, pozdravljena mojemu srcu ljuba sveta noč, mojih otroških let največje veselje. Vzel mi je svet mnogo veselja nedožnih mladih dni; ostal mi je spomin tvojega otroškega veselja. Vsako leto se še spomnim, kako srečen sem bil, ko sem pri jaslicah, v kotu doma dve svečke prižgal, ko smo krog mize na sveti večer pokleknili in sveti roženkranc molili; se vselej mi srce na novo oživi, kadar staro milo božično pesem zapoje: Eno Dete je rojeno in hvalim Boga ki svojim otrokom toliko nedolžnega veselja v svetih praznikih da." Takih je nebeško kraljestvo ".

Izpraševanje vesti – novoletni sklepi

Ko smo se pred dobrimi 7. leti v strahu ozirali v svet, da bi nam ta priznal našo demokrasko veliko odločitev za samostojnost in upali na mednarodno priznanje, smo se v stiski zedinili na nekaj principov, sprejemljivih v zapadnih demokracijah, ki bi nam pomagali uresničiti nase težnje ali želje.

Danes se nam zdi primeren čas, da si izprašamo vest, kako smo te principe uveljavljali in če jih nismo, da pogledamo v bodočnost, koliko bi jih lahko izboljšali, da bomo ohranili v svetu ugled, ki je potreben za nadaljno svetovno podporo, kajti brez nje naša mlada država nima bodočnosti.

Te principe, ki smo jih objavili v SD (julij 1991) nam je poslal navdušen bralec SD in član SDG.

Slovenija naj bi bila DRŽAVA:

- kjer bo zapoved-ljubi svojega bližnjega najvišja vrednota našega življenja.

- kjer bo smisel življenja delati in se žrtvovati tudi za druge.
- ki bo kazala pot iz zasebne sebičnosti k dobrinam vseh državljanov.
- kjer lahko govoriš resnico in je ni treba potvarjati.
- kjer so poštenost, ugled in sposobnost cenjene vrednote.
- kjer se ne bomo pustili zapeljati zmotam in postali sužnji zlatega teleta.
- kjer bomo spoštovali vse tisto, v kar so verovali naši predniki, naši očetje in matere, ko so nam stoletja ohranjali našo lepo SLOVENIJO.

K tem dobrim željam smo pri SD pozneje dodali še dve:

- spoštovati demokracijo, njeno strogo delitev med zakonodajno, izvršilno in sodno vejo.
- dodati kot ammenđment sedanjim ustavi RS v preambli priznanje Najvišjemu Stvarniku, kot smo to brez uspeha predlagali že pred 7. leti, ki naj nad nami bedi, nas varuje in blagoslavlja.

Ob Novem letu, ko državljani po demokraskih deželah delajo Novoletne sklepe, posvetimo nekaj trenutkov premišljanju o teh načelih in jih skušajmo uresničevati enega za drugim, v blagor države in njenih državljanov.

V tem smislu želimo vsem Slovencem srečen Božič in uspešno Novo leto 1999.

Uredništvo in uprava Slovenske Države.

slovenska
DRŽAVA
FOR A FREE SLOVENIA

Subscription rates
\$15.00 per year
\$1.50 single issue
Advertising: \$0.45 per agate line

Member of Multilingual Press Association of Ontario
Member of Canadian Multilingual Press Federation

Owned and published monthly by Slovenian National Federation of Canada

Marta Jamnik-Sousa, President 79 Watson Ave. Toronto, ON M6S4E2

Lastnik in izdajatelj Slovenska Narodna Zveza v Kanadi

ga. Marta Jamnik-Sousa, Predsednica

Edited by Editorial Board

Urejuje konzorcij Slovenska Drzva

Zastopnika:

Slavko Skobeme
España 1316
Custeiar (1712)

Prov. Buenos Aires
Argentina

Avgustin Kuk
16 Northfield Rd.
Scarborough, Ontario
MIG 2H4 Canada
T/FAX (416) 439-8387

TELEPHONE # (416) 766-4848

FAX # (416) 766-7088

Letna naročnina za: Kanado in ZDA \$15.00, za Argentino in Braziljo po dogovoru; Anglija, Avstrija, Avstralija, Francija in druge države \$12.00 U.S. Po letalski poti po dogovoru.

Za podpisane članke odgovarja pisec. Ni muno da bi se avtorjeva naziranja morala skladati v celoti z misljenjem uredništva in izdajatelja.

BOŽIČ 1998

Mate Roesmann

Ob pričakovanju na letošnji božični čas in božične praznike se mi misli vračajo nazaj v otroška in mladostna leta, ko smo Božič praznovali na Slovenskem, v rojstni domovini. V skoraj 1300 letih, odkar praznujemo Slovenci Božič in rojstvo Zveličarja, smo opletli božično skrivnost podobno kot drugi narodi s svojimi posebnostmi, običaji, obredi, ki smo jih naslonili deloma na cerkveno bogoslužje, deloma na ljudsko pobožnost, deloma pa celo na stara poganska izročila. Čas pred Božičem, posebno dan pred Božičem, postavljanje jaslic, kropljenje in kajenje, obredna večerja, sveti večer ob jaslicah, sveta noč s polnočnico in sveti dan, dan miru in spokojnosti, dan sprave in mirnega sožitja, dan radosti in božje milosti.

Božični praznik nam je bil v tolažbo in upanje v težkih letih vojne, revolucije in begunstva. V novi domovini nam je njegovo obhajanje v blagoslov, božični običaji pa drag spomin in izročilo našim potomcem.

V letih komunističnega nasilja je bil božični praznik v Sloveniji prepovedan. Bil je navaden delovni dan. Tako so skušali zatreti tudi božična obredja in običaje. Hoteli so pregnati tisočletno tradicijo in s tem osiromašiti slovenskega človeka še duhovno, ko so ga že gospodarsko.

Petdeset hudih let totalitarnega komunizma je mrtvičilo slovensko duhovnost, jo pritiskalo na tla in jo onemogočalo. To pa ni povzročilo le hude škode slovenski vernosti, ampak tudi celotni slovenski kulturi in kulturni ustvarjalnosti.

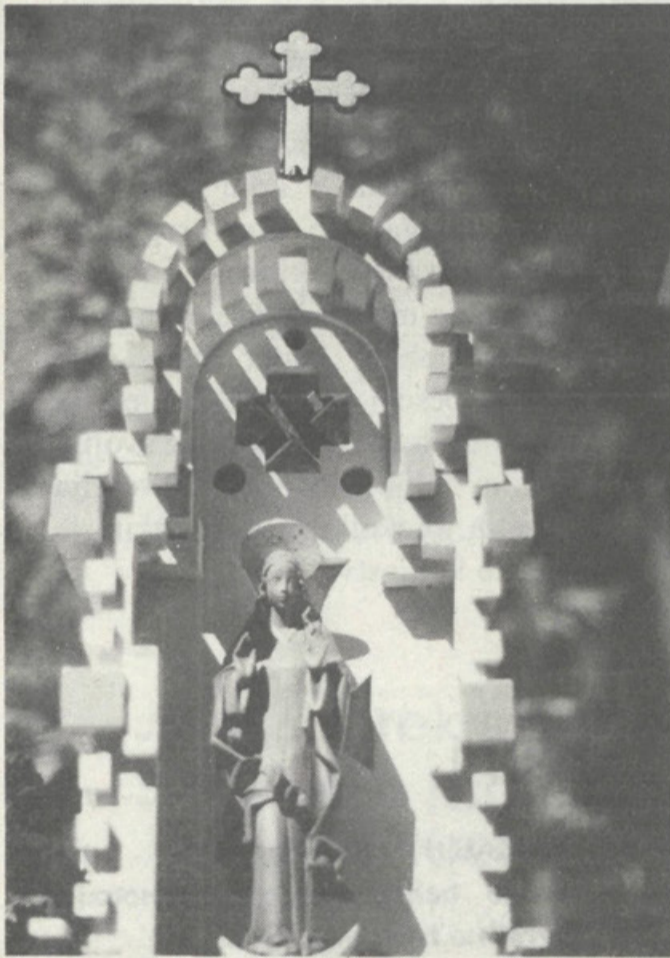
Partijsko obvladovanje celotne družbe, države in takorekoč vsega življenja v Sloveniji ter vsiljevanje partijske ideologije je povzročilo poplavo vulgarnosti,

indiferentnosti, relativizma, cinizma, zahrbtnosti, nevoščljivosti, sovraštva, kratka potenciralo je v človeku vsa nagnjenja k slabemu. Tako duševno ohromljen človek zapade občutku nesvobode in preneha biti sam svoja osebnost, izgubi svoje človeško dostojanstvo. Zato v teh petdesetih letih v slovenski kulturi ni bilo ustvarjenega nič resnično velikega, pomembno trajnega in nadpovprečnega. V kulturi je bila to doba rušenja in zaviranja, ne pa doba ustvarjanja.

Današnja Slovenija se še ni otesla takšnega ozračja, še ne pozna prave svobode. Današnja oblast v Sloveniji je že v veliki meri le nadaljevanje preteklosti z njenimi premnogimi slabostmi in pomanjkljivostmi. Ni pravega nazumevanja ne demokracije, ne pravne države. Vse to hromi ustvarjalnost, podjetnost, zalet in elan v vsem javnem življenju, kulturnem, gospodarskem in političnem. To je žalost in beda pokomunističnega življenja.

Ob vsem tem pa je še podoba, da se slovenski človek sicer zelo zanima za vse dežele in probleme sveta, z lastnimi slovenskimi pa se ne želi soočiti in spoprijemati, ampak pred njimi rajši beži ali pa noče nič slišati. Vse kaže, da želimo predvsem rešiti svet pred atomskim orožjem. Skrb za lastno obrambo pa šepa.

Božič 1998. Samo dve leti je še do dvatisočletnice rojstva Gospodovega. V pričakovanju in ob tem velikem prazniku miru in blagovesti, ki pomeni največjo prelomnico v zgodovini človeštva, pobožno prosimo božje Dete Jezusa za milost spoznanja Njegovega sporočila, za milost miru in sprave, za milost božjega otroštva, pa za naš slovenski narod, da bi končno doumel in spoznal ta prelomni čas in stopil v čisto in jasno ozračje prihodnosti

PEACE ON EARTH

Rev. Vladimir Kozina

Kip Brezmadežne na priloženi sliki je za moj odhod iz Anrasa izrezal tirolskega cedrovega lesa znani arnaški "Holzschintzer" Anton Kollreider.

Kot meni, naj bo ta slika Brezmadežne tudi Vama v spomin na nikdar pozabljene mesece in leta, ki smo jih skupno preživeli v Anrasu v letu grozot!

VESEL
BOŽIČ IN
SREČNO
NOVO LETO

Usem prijateljem
in znancem!

portraits of
family members
birth places
houses
pets
still life
landscapes
restorations

ARTIST

iči, Nerka Petek-Škulj

Postrežem vam lahko:

- v slikarstvu - portretov
- poslovnem reklamiranju
designing logo, labels, brochures, flyers, bussines cards, foil printing etc.

• Z PREVODI: ROJSTNIH LISTOV
MRLIŠKIH LISTOV
POROČNIH LISTOV ltd.

47 FLAMMOROUGH DR. TORONTO, ONT M2M 2K6 ON
(416) 244-3447

LEON ŠTUKELJ

Ave, Triumphantor!

STO LETNIK

Slovenski olimpijonec Leon Štukelj je v četrtek napolnil natanko sto let. Njegovo življenje je že od vsega začetka razburljivo. Kariera

dobitnika osmih zlatih, štirih srebrnih in petih bronastih odličij, od katerih jih je šest z olimpijskih iger, je trajala 24 let, v njej pa je sodeloval na treh olimpijskih igrah in štirih svetovnih prvenstvih iz predvojnega obdobja. Zadnja leta ga časti ves športni svet, čeprav po drugi svetovni vojni njegovih dosežkov niso preveč cenili. Kmalu po osvoboditvi so mu komunisti nacionalizirali hišo in ga vrgli iz sodniške službe. Na mesto, ki mu pripada, so ga znova postavili novomeški rojaki, ki so ga ob njegovi 70-letnici imenovali za častnega meščana. Na zagrebski univerziadi leta 1987 se mu je simbolično poklonil

predsednik Mednarodnega olimpijskega komiteja Juan Antonio Samaranch, predlaskim je s svojo čilostjo na olimpijskih igrah v Atlanti navdušil ameriškega predsednika Billa Clintona, letos princa Charlesa.... V zadnjem času pa si ga želijo kot častnega gosta na vsaki »pomembnejši« prireditvi, s čimer Štukelj dokazuje, da je res velik človek. Zato mu tudi v uredništvu Demokracije čestitamo za stoti rojstni dan in mu želimo veliko zdravja in čilosti.

Stoletnik Štukelj, mariborski župan dr. Križman (levo) in direktor kmetijske šole na Kalvariji, pri postavitvi velikega novega klopotca.

Posebna izdaja znamk Pošte Republike Slovenije v čast jubilarntu.

Rojen 12. novembra 1898 v Kandiji pri Novem mestu, pred drugo svetovno vojno sodnik v Novem mestu, St. Lenartu in Mariboru, po vojni v nemilosti pri oblasteh, na prisilnem delu, nato upokojeni odvetnik od leta 1965. Ob tej edinstveni priliki slavljenje zlasti v Mariboru (gala koncert v dvorani Tabor) in Novem mestu (slavnostna akademija) v Mariboru so mu poklonili torto velikanko s 100 svečami; sprejem sta pripravila dr. Alojzij Križman, župan Maribora in dr. Ludvik Toplak, rektor mariborske univerze.

ANEKDOTE:

- Slavljenec je posadil prvo od 100 dreves njenu v spomin v parku pri Treh ribnikih, nato posadil na znani Piramidi cepič stare trte.
- Leo Štukelj je živel po načelu svoje sokolske organizacije: "Zdrav duh v zdravem telesu"
- S svojimi atletskimi amaterskimi uspehi in s svojo osebnostjo je naredil več za ugled Slovencev v svetu, kot poklicni diplomati ali politiki. Čast mu!
- "V življenju in športu mi je veliko pomagala plemenita in celostna vzgoja, ki sem jo bil deležen v šoli patrov frančiškanov v Novem mestu. Z ljubeznijo in dobroto so jo potrpežljivo sejali v naša mlada srca. Pridnost in poštenost nikdar ne škodujeta" tako je filozofiral
- Kako je spoštoval amaterski status je razvidno iz priložene anekdote:
- Njegov prijatelj Drago Ulaga opisuje: Ko so nama s Štukljem na TV Ljubljana dali v podpis pogodbo za honorar v višini 1300 nemških mark, ga je Štukelj odklonil z besedami: "Še nikoli nisem prejel honorarja za svoje telovadno delo." - Nikomur ne koristiš, če odkloniš, če vzameš, pa lahko komu pomagaš, sem mu rekel." Prav, bom pa podpisal in dal za Slomškov spomenik v Mariboru."

Novo mesto iz Štukljevih časov

- Njegov odnos do materialnih dobrin lepo ilustrira podatek iz knjige, da je imel v življenju en sam avto - "pred drugo svetovno vojno sem z ženinim denarjem kupil opel olimpijo... ki so mi ga 10. aprila 1941 Nemci zaplenili. Od žalosti in jeze nisem več kupil nobenega avtomobila."
- Bil je skromen človek. Ko so ga vprašali po dieti je odgovoril: "Za zajtrk bela kava in v njej namočen kruh, popoldne malica sadje in kompot, za večerjo pa skoraj nič."
- * "Ave, TRIUMPHATOR" ga je pozdravil novomeški župan dr. Josip Rezek ob sprejemu v Novem mestu, ko se je vrnil kot zmagovalec iz pariške Olimpijade (z dvema zlatima medaljama), leta 1924. Ime mu je ostalo.
- Na Olimpijadi v Atlanti je bil častni gost predsednika Olimpijskega komiteja Juan Samarancha in javno pozdravljen od predsednika ZDA Bill Clintona.
- Ob stoletnici je Republika Slovenija izdala njemu na čast kovanec z njegovim likom, spominsko znamko in žig.
- Sodnik Jože Rus, nekoč njegov sobrat pri Sokolu, a sedaj partijec, ga je pri zaslišanju nahrulil: "Slišim, da je nekaj narobe s teboj!" in ga je obsodil na težko delo.
- Ko je bil spomladi v New Yorku so ga na 100. nadstropju Empire State Buildinga pričakala belo oblečena dekleta, vanj planile in mu čestitale k rojstnemu dnevju.
- Glede prihodnosti Slovencev je optimist.
- O Slovencih pa pravi: "Slovenci, to so nadpoprečje! To ne more biti vsak!"

Leon Štukelj v spremstvu mag. Zafošnika "očeta" nad 400 let stare trte na Lentu, zasaja cepiče te starodavne trte na Kalvariji.

Stoletnik zasaja prvo od 100 dreves, za vsako leto Štukljevega življenja, na znameniti Piramidi v Mariboru.

Štukljeve medvojne izkušnje s slovenskimi partizani.

Iz knjige "Na Okopih" Ladislava Bevca

Predstavljamo del Štukljevih doživetij, ki so slovenskemu veleposlaništvu v ZDA zelo neprijetna, saj dokazujejo, da je slovenski olimpijski zmagovalec svoje medvojno "srečanje" s partizani preživel le po naključju.

Med drugo svetovno vojno je Štukelj bil sodnik v Novem mestu. Ko je leta 1943 Italija, ki je zasedala ta del Slovenije, kapitulirala, je po navodilih zavezniških ekspedicijskih sil izročila mesto Titovim partizanom. Partizani so takoj razglasili splošno mobilizacijo in tako je bil tudi Štukelj vključen v partizansko formacijo. Ker se partizanom ni pridružil prostovoljno in je poleg tega bil še sokol (član jugoslovanske gimnastične in domoljubne organizacije), so komunisti posumili, da ne bo kazal prevelikega navdušenja za njihovo početje. Ukazali so mu, da se mora prijaviti divizijskemu sodniku, predvojnemu pravniku Jožetu Rusu, ki ga je sprejel z ne preveč obetavnim nagovorom: "Slišati je, da je s teboj narobe". (Jože Rus je bil pred vojno okrožni sodnik v Ljubljani, kjer je poskušal v sokolsko organizacijo vriniti komuniste. Na prvem zasedanju komunističnega "parlamenta" v Jajcu je podal predlog, da se Titu podeli naslov maršala Jugoslavije. Po končani revoluciji je postal predsednik jugoslovanske sjupscine, ki je

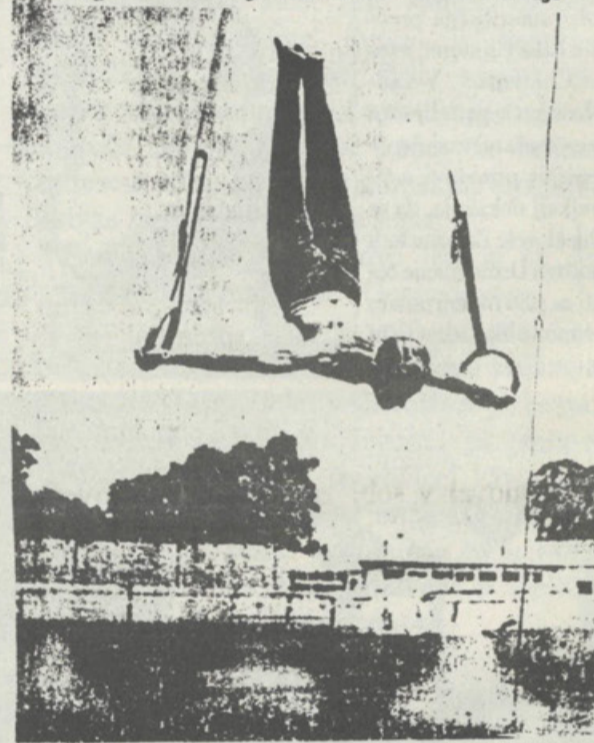
"žigosala" novo "zakonodajo" in je menda bil razglašen tudi za narodnega heroja. V knjigi "The Wartime", ki je izšla pri založbi Hercourt, Brace, Jovanovič leta 1977 v New Yorku, je Milovan Djilas: na strani 235 Rusa opisal kot človeka omejenih političnih sposobnosti, ki pa je kljub temu bil koristen, saj so z njegovo pomočjo njegove sokolske privržence lažje spravili v komunistične vrste.) Ko je Štukelj zapustil prostor, kjer so ga zasliševali, je njegovo orožje, ki ga je pred vstopom v zasliševalni prostor moral odložiti, izginilo. Odvedli so ga na prisilno delo v skupino, ki je odstranjevala ruševine nemškega bombardiranja. Po nekaj tednih so Nemci začeli prodirati proti Novemu mestu. Partizani, ki so stražili Štuklja in njegove sojetnike, so jo jadrno odkurili in jetnike prepustili njihovi usodi. Partizani so bili hrabri le ko je bilo treba pobijati neoborožene moše, žene in otroke ali terorizirati civilno prebivalstvo. Če so se srečali z enotami SS, je bilo hrabrosti konec. Ko se Nemci prišli do jetnikov, ki so seveda bili v partizanskih uniformah, so jih

postavili ob zid, da bi jih postrelili. Štuklju je nekako uspelo, da je nemškemu oficirju razložil, da ni komunist. Pokazal mu je svojo izkaznico iz olimpijskih iger, ki so leta 1936 potekale v Berlinu, in je nosila Hitlerjev podpis. Nemški oficir si je izkaznico ogledal in odločil, da Štuklja izpusti. Namen Jožeta Rusa in slovenskih komunistov, da se znebijo "burzuaznega" olimpijskega zmagovalca, je bil s tem onemogočen. Štukelj je ostal živ in doživel zlato olimpijsko obdobje in Atlanto. Neznam nemski oficir, ki je do olimpijskega zmagovalca pokazal več spoštovanja kot njegovi sonarodnjaki, in Hitlerjev podpis sta Štuklja rešila zanesljive smrti. (Objavljeno na Internetu <http://mineral.umd.edu/usenet/soc.culture.slovenia/0296.html>)

P.S. Podoben doživljaj je okusil tudi moravski dekan Hafner. Ko so ga Nemci aretirali, da bi ga poslali v izgnanstvo na Hrvaško, jim je pokazal Olimpijsko izkaznico iz Berlina, na kateri je bilo tudi Hitlerjevo ime. Nemci so ga takoj izpustili.

Krogi so bili Štukljevo močno tekmovalno orodje

SPOMENIKI, ULICE IN ŠE KAJ

V slovenskem tisku smo 1. septembra zasledili poročilo, da so predstavniki Liberalne (Grosve) stranke na Trgu Republike (to je nekdanjem Trgu Revolucije) v Ljubljani, na Kardeljev spomenik, ki je bil polit z rdečo barvo dostavili spominsko ploščo. Po izjavi predsednika stranke Vitomirja Grosa je na njej predstavljen pravi obraz revolucije - tajni ukaz Edvarda Kardelja komandantu partizanov Ivanu Mačku-Matiji: "Duhovne vse postreljajte, prav tako oficirje, intelektualce, itd. Ter zlasti tudi kulake in kulaške sinove..." v tej zvezi pa je tajnik iste stranke Danijel Malenšek predlagal, da bi Kardeljev spomenik prelili v spravi zvon spomina in opomina, bližnji spomenik revolucije pa naj bi postal spomenik sprave.

Upajmo, da se bodo našli še drugi pogumni ljudje, ki bodo zahtevali odstranitev

še drugih spomenikov in simbolov komunistične revolucije in nasilja, ki so posejani po mnogih mestih in vaseh v sramoto lepi Sloveniji. Pa ne samo spomenike, tudi imena mnogih ulic v mestih in vaseh bo treba odstraniti in zamenjati. Slovenski izseljenci pa tudi mnogi tujci, kadar pridejo na obisk v Slovenijo, se sprašujejo, kako je mogoče, da osem let po padcu komunizma in osamosvojitvi še vedno najdejo ulice z imeni raznih herojev, katerih herojska dejanja so bila v glavnem v pobijanju ljudi, Ulica I. Internacionale, Ulica Pohorskega bataljona, ceste raznih partizanskih divizij in pohodov in Ceste proletarskih brigad, ki jih v Sloveniji sploh ni bilo. Tujcu taka imena pomenijo, da je Slovenija komunistična in se ob tem sprašujejo, kako naj ta država pričakuje, da bo

sprejeta med zahodno evropske kulturne narode ali celo v NATO, ko se v osmih letih ni odstranila zunanjih znakov in simbolov komunizma? Zamenjava imen ulic in trgov pač ne bi smela delati težav, če je le kaj poštenja in dobre volje, saj imajo mesta in vasi dovolj zaslužnih ljudi, da bi dobili svoje ulice. Tako v Mariboru še nimata ulice župana Alojzija Juvan in Franjo Lipold, ki sta med obema svetovnima vojnima prispevala svoj delež, da je Maribor takšen, kakršen je. Toda mestne komunistične oblasti so oba po letu 1945. kar prezrle. In potem je še Franjo Žebot, nekdanji mariborski podžupan, ki je bil pravi steber slovenstva na tem področju in zaslužen za to, da je tudi širša mariborska okolica (zlasti Šentilj) ostala trdno slovenska. Franjo Žebot je umrl v Dachau tik pred koncem vojne v začetku maja 1945.

OB DESETLETNICI SMRTI DR. CIRILA ŽEBOTA

9. januarja 1989 je na svojem domu v Washingtonu, D.C., umrl dr. Ciril Žebot.

V počastitev njegovega spomina, njegovih misli, njegovega dela in njegovih zaslug za razširjevanje, utrjevanje in uresničevanje Slovenske državne misli, smo zbrali naslednje zapiske ki pričajo o pomenu njegovega življenja in delovanja.

"Dne 26. maja 1942 nekaj pred osmo uro zjutraj so atentatorji Varnostno-obveščevalne službe (VOS) v Ljubljani zahrbtno umorili dr. Lamberta Ehrlicha, profesorja teološke fakultete ljubljanske univerze. O VOS so zatrjevali, da deluje v okviru Osvobodilne fronte, dejansko pa je bila neposredni organ kumunističnega vodstva. Posebna izdaja Slovenskega poročevalca, podtalno šapirografiranega glasila OF ali je bil poseben komunike? - je že isti dan zjutraj s sumljivo naglico objavila sporočilo, da je VOS likvidirala Prof. Lamberta Ehrlicha in dr. Cirila Žebota. Nekaj ur po prenatragljenem sporočilu pa je izšel popravljeni komunike, ki je napačno prvo obvestilo brez obrazložitve spremenil in povedal, da je bil ustreljeni spremljevalec prof. Ehrlicha študent Viktor Rojic, o katerem pa razen imena niso navedli nobenih podatkov. Kako neki, ko za Rojica pred pomotnim umorom verjetno sploh niso vedeli, ker se ni javno udeleževal. Usmrtili so ga zgolj zato, ker je v trenutku atentata bil ob prof. Ehrlichu, kar bi po predhodnih navodilih atentatorjem moral biti dr. Ciril Žebot. Nepričakovana sprememba pa je tisto jutro partiji prekrižala drugega od načrtovanih dveh umorov, a jih je obremenila z umorom nepoznanega človeka.

"Dejstvo je namreč bilo, da sem z redkimi izjemami vsako jutro jaz spremljal prof. Ehrlicha na poti v Cirilov Dom, od tam pa po maši na bližnjo teološko fakulteto. Da bi mu v času sovražne okupacije lažje pomagal pri podtalnem narodno političnem delu, sem takrat stanoval v sobi za goste v njegovem stanovanju ob stolnici. Po dogovoru me je imel profesor vsako jutro zbuditi, da bi skupno odšla v Cirilov Dom, razen kadar bi prejšnji dan dogovor spremenila. Tisto usodno Jutro 26. maja 1942 pa me profesor kljub dogovoru ni zbudil, kakor, da bi bil slutil, kaj se bo zgodilo, in je hotel rešiti moje življenje. Tako se je pripetilo, da vosovski atentatorji obenem z njim niso ustrelili tudi mene kot jim je bilo naročeno, temveč povsem neznanega jim Viktorja Rojica."

(Iz prologa knjigi *Neminljiva Slovenija dr. Cirila Žebota. Celovec 1988.*)

"24. januar 1952.

Dr. B. mi je podal zanimivo podobo političnega delovanja v Trstu.

Orisal mi je Bidovca in prešel na pomen političnega pluralizma, ki ga komunisti morajo hočeš nočeš priznavati, saj jim je žal celo takrat, ko se emigranti izseljujejo iz Trsta, ter manjšajo število šolskih otrok in obiskovalcev na kulturnih prireditvah. Stranke so: SIAV, Demokracija, Tončičeva skupina, krščanski socialci (I) in skupina visokošolcev, ki nočejo biti niti liberalci, niti klerikalci, najmanj pa komunisti, in ki partije najbolj vznemirjajo. Pripovedoval je o osebnem stiku, ki se začne snovati po skupnih kulturnih večerih ali sejah (nekje v centru je takšna kavarna), o naporu vseh, da bi bil kulturni dom zbirališče in lastnina vseh Slovencev, in da ne bi postal nekakšno politično torišče.

Žebotovce je označil za najbolj pridne, vendar za nerealne zanesnjake. V zvezi s tem sva se temeljito razgovorila o samoslovenski in o jugoslovanski tezi. Oba sva se nagibala v drugo tezo, ki je zanjo največ stvarnih utemeljitev. Kljub temu, da smo po izkustvu poslednjih deset let znova odkrili svojo srednjeevropsko funkcijo ter se oprijeli kulturnih in duhovnih prvin zahodne Evrope, čeprav nas tišči azijsko balkanski barbarizem in čeprav se odpira perspektiva združene federativne Evrope, je nespametno

vreči se v tezo slovenskega separatizma...."

(Iz *Dnevnika 1951 - 1952 Edvarda Kocbeka, druga izdaja 1987*)

"Izhajajoč iz osnov prve knjige istega imena - ki je izšla leta 1967 in je bila v nekaj mesecih razprodana - nova Žebotova knjiga razglablja o pomenu sprememb v Sloveniji po izidu prve knjige. Avtor analizira slovenski razvoj z vidika njegovega približevanja dvojnemu cilju: državni enakopravnosti slovenske republike in enakopravni svobodi v slovenski družbi.

Ob izidu prve Žebotove knjige je zvezna vlada v Beogradu prepovedala njeno razširjenje v Jugoslaviji. To centralistično nasilje nad neodvisno slovensko knjigo je zbudilo zanjo izredno zanimanje v Sloveniji. Poleg številnih napadov na knjigo iz ekstremističnih propagandnih pozicij je če bo Mitja Ribičič, slovenski član CK jugopartije (in sedaj predsednik Zveznega Izvršnega sveta v Beogradu) smatral za potrebno, da "opraviči" beograjsko prepoved Žebotove knjige z uvodnim člankom v reviji *Teorija in Praksa* (št. 8-9, avgust 1967), v katerem je knjigo takole označil in obsodil: "Resolucija VII. seje CKZKS je nacionalnemu vprašanju posvetila vebiko pozornost, zahtevajoč od komunistov, da morajo imeti do vseh aspektov nacionalnega vprašanja jasna stališča...Vsako zanemarjanje teh problemov lahko ustvari vakuum za uveljavljanje konservativnih in zunanjih sil.

S
V.
V
I
Š
A
R
J
E

Te dni je izšla v Celovcu knjiga enega vodilnih belogardističnih organizatorjev in ameriškega agenta dr. Cirila Žebota, posvečena na smrt obsojenemu Ehrlichu. V tej knjigi trdi Žebot da je partija improvizirala OF, ker je hotela izkoristiti svetovno vojno in sovražno okupacijo za povojno stalinizacijo Slovenije, ter da je partijska politika "zadnje etape" kriva, da ni prišlo do zedinjenja Slovenije. Po Žebotu bi se morala OF spomladi leta 1945 povzpeti na raven slovenskih zgodovinskih interesov, premagati stalinistične vplive in predlagati po njegovem, teoretično sprejemljivo in organizacijsko izvedljivo povezavo vseh takrat obstoječih slovenskih oboroženih sil, t.j. partizanske vojske in belogardistov, pred zasedbo ameriške VII. in angleške V. armade ki bi zagotovile zedinjeno Slovenijo. Dosledno zvest svojemu narodnemu izdajstvu v interesu svojih imperialističnih gospodarjev, od katerih sta po njegovem mnenju odvisna varstvo in gospodarski razvoj malega naroda, vidi Žebot perspektivo za jutrišnjo Slovenijo v samoupravljalški (!) slovenski skupnosti, v političnem dualizmu komunistični stranki (!) in Socialistični zvezi delovnega ljudstva Slovenije brez komunistov (kot politični organizatorji verskih množic), v razbitju Jugoslavije in naslonitvi Slovenije na najbolj nazadnjaško imperialistično krilo v svetu..."

Omenil bi na tem mestu tudi Kocbekov očitek komunistom, da bolj varujejo interese mednarodnega socializma kakor pa interese našega majhnega naroda. V slovenskem poslanstvu vidi Kocbek posebno misijo, spričo katere ga spreleti srd zaradi posebnih računov, ki jih ima bog s slovenskim narodom (predavanje v Trstu). Kocbek ni sposoben spoznati, da obstojijo posebni računi, ki jih mednarodna reakcija namenja slovenskemu narodu, in da je novi klerikalizem tista konservativna pozicija, ki daje edine možnosti za protinarodne protisocialistične namene tujih sil."

Slovenci pa so hoteli prepovedano knjigo sami presoditi. Nakupili so skoraj dva tisoč izvodov prve Žebotove knjige, ki so potem v Sloveniji krožili iz rok v roke. Tako se je ekstremistična kampanja proti knjigi zlomila pod valom neposrednega slovenskega javnega mnenja, ki je cenilo svobodno, stvarno in graditeljsko razpravljanje profesorja Žebota o osnovnih slovenskih problemih."

(Iz letaka *Mohorjeve Družbe Celovcu, ki naznanja izid Žebotove knjige "Slovenija včeraj danes in jutri, drugi del."*)

"Dejan (Pušenjak, op.ur.) reagiram na tvoje pismo, ki si ga napisal odg. ur. Katedre S. Dravincu ter nato dal objaviti. Ker se problematika izražena v tvojem pismu, nanaša tudi name in je nasploh na nek način paradigmatična, želim k tvojemu pisanju, dodati nekaj misli....

Goli strah je botroval (ne obsojam te!) pri tvojem posredovanju, da Žebota ne bomo brali. To še ni tako grozno, katastrofalni so namreč tvoji "argumenti" (ki bi jih moral na nek način celo tolerirati, sprejemati, jih jemati kot sestavni del civiliziranega dialoga... zakaj Žebota ne bo v Katedri.

Dosti manj škode bi si naredil, če bi odigral odkrito igro in rekel preprosto: "Ne, z objavo Žebota je trenutno veliko tveganja, pripravimo prej vsaj dober teren, da nas ne bojo takoj prepoceni zatolkli", in bi te vsak razumel, s tem, ko pa se pojaviš v javnosti s tako poceni kvaziargumenti in pokažeš na svoje pomanjkanje osnovnega znanja iz naše ključne polpreteklosti....

Že grobo branje tvojega teksta pokaže, da te vsebina Žebotovega odlomka iz njegove knjige *Neminljiva Slovenija* sploh ne zanima (ali pa vendarle) ampak, da se bojiš z objavo Žebota tvegati da ne bi bil objavljeni Žebot "mina", na katero bi naleteli kot že Kavčič in Zavrl, kot sam praviš. Saj se strinjam, da ta nevarnost obstaja, vendar, prav za to gre: da to "mino" to nevarnost detabuiziramo, da ji vzamemo veter iz jader, da si izborimo neko svobodo, ki nam pripada, svobodo dostopnosti do informacij, na osnovi katerih bomo lahko sami izpeljali zaključke in podobo nekega

dalje na str. 6

OB DESETLETNICI ...

nadaljevanje s str. 5

časa, v katerem korenini naša beda...

(Iz članka novinarka Iva Žajdele pod naslovom Žebot kot paradigma v Katedri Maribor/ št. 7, marec 1989.)

"Profesor Lambert Ehrlich, ki je izhajal iz rodu pod Svetimi Višarjami, izven meja nove države, kjer se srečujejo romanski, germanski in slovenski živelj in si je nabral bridkih izkušenj, ko se je kot strokovnjak na mirovni konferenci po prvi svetovni vojni trudil rešiti za Slovence, kar se je v takratnih razmerah dalo, je začel razvijati vizijo o samostojni slovenski državi, ki bi dokončno zavarovala življenske interese slovenskega naroda. Ko je ob nemškem napadu Jugoslavija razpadla, so se pojavile po deželi male skupine akademikov iz njegovega kroga in zbirale odvrženo orožje z oznakom: "za samostojno slovensko državo po vojni". V vzdušje strašne negotovosti tistih dni je zažarela svetla zvezda upanja. Žal so bili komunisti hitrejši in na obzorju se je prikazal krvavi smrtni ples, zamesen v testu brezvestne prevare in okrutnega nasilja njihovih "odrešenjskih blodenj. Pod njihovimi zahrbtnimi streli se je v krvi zgrudil profesor Ehrlich. Plamenico pa, ki jo je Ehrlich prižgal, je pred koncem vojne ponesele v svet dr. Ciril Žebot, ko se je prebil v svobodo. Tam je z vsemi svojimi močmi iskal poti, kako bi ta košček zemlje pod Triglavom rešil Slovence iz plamenov ognja in krvi za resnično svobodo samostojne narodove države. Iskal je zvez in kombinacij, ki bi ob pričakovanem porazu vseh dednih sovražnikov slovenskega naroda, ki se je

končno tudi začel risati na obzorju, zagotovile narodu svoboden obstoj na vsem s slovenskimi ljudmi naseljenem ozemlju..."

(Iz deklaracije Slovenskega državnega gibanja prebrane na študijskih dnevih v Dragi, Septembra 1989 in objavljenih v zborniku Čez prepado revolucije 24. študijskih dnevih Draga 1989.)

"Po stari navadi je bilo pred mašo najprej predavanje. Imel ga je ljubljanski nadškof in metropolit dr. Franc Rode. Govoril je o slovenski problematiki, ki še vedno ni rešena, "Vendar jo bomo rešili, ker jo moramo in jo lahko." Lahko bi rekli, da se je tema predavanja ujemala z idejo dr. Lamberta Ehrlicha, ki je na tem kraju že davnega leta 1931 svojim študentom govoril o tem, kakšna je naloga Slovencev na ozemlju, kjer živimo.

Ideja prof. Ehrlicha t.i. višarsko slovenstvo se je preko njegovih učencev, najbolj prek pisatelja Cirila Žebota, širila predvsem med slovenskimi izseljenci. Lahko rečemo, da je ideja o državi prihajala v Slovenijo iz tujine in v odbočilnem trenutku zmagala. In zahvala za to, da imamo danes svojo državo, gre tudi prof. Ehrlichu..."

(Iz poročila Manice Ferenc o tradicionalnem srečanju Treh Slovenij na Svetih Višarjah v tedniku Družina 10. avgusta 1997)

"Prav slovenski narodni interes in slovenski geopolitični položaj je že bil žrtvovan v polpreteklem času; nazadnje leta 1945 in to za volilni rezultat Komunistične partije Italije in tovariša Togliattija! Takrat je definitivno šla Gorica. Vprašanje pa se glasi: če že Jugoslavija ni mogla dobiti Trsta, ali bi ga Slovenija morda dobila? Ločitev Slovenije

od preostale titovske Jugoslavije je bila tedaj v zraku; to nekako nakazuje tudi ustanovitev STO. Edini slovenski politik, ki je tedaj zagovarjal jasno opcijo neodvisne Slovenije, je bil dr. Ciril Žebot; danes nima niti ene ulice s svojim imenom v neodvisni državi. Lahko je reči, da Žebot ni imel realne sile na terenu ali pa vsaj prepoznavne politične opcije za seboj in da je njegov Akcijski odbor za svobodno Slovenijo predstavljal še eno od emigrantskih nebuloz. Toda enako tako utemeljimo tudi dejstvo, da status Slovenije oziroma zahodne jugoslovanske meje z Italijo ni bil preciziran; bilo pa je predvideno, da naj titovska vojska zadrži Nemce in kvislince v zagrebški kotlini. Sunek do Celovca in v Trst ni bil tisti, ki naj bi nam ohranil vsaj to, kar je bilo potem priključeno FLRJ.....

(Iz eseja novinarka Mladena Svarca "Geopolitika kot usoda" v knjigi Danes Slovenija in nikdar več?, 1997.)

Spisi dr. Žebota predvsem pa njegove knjige Slovenija, včeraj danes in jutri, prvi in drugi del, Neminljiva Slovenija, še danes niso zastareli. Še danes bi jih morali prebrati vsi, ki se zanimajo za slovensko usodo, za slovensko preteklost in bodočnost. Pozorno branje teh knjig more še danes ogromno doprinesiti k oblikovanju slovenskega državotvornega mišljenja in miselnosti.

Za konec pa še misel nadškofa Rodeta iz lanskega srečanja Treh Slovenij: "Vsak dan bi se morali Bogu zahvaljevati za to deželo. Danes smo na tej zemlji svobodni, suvereni. Samo od nas je odvisno kaj bomo v prihodnje. Naprej je vse stvar naše slovenske zavesti." Mate Roesnmann

JEŽ O ŽEBOTU

Tržaški publicist in kulturni delavec JANKO JEŽ, v svoji knjigi ŽIVLJENJE MOJE G.M.D.1997 Gorica 1997, opisuje v poglavju "Z Akcijskim odborom v boj za zedinjeno Slovenijo" tudi svoje stike, s predsednikom AO dr. Ciril Žebotom.

"Skupina Stražarjev je bila pod vodstvom Cirila Žebota in ideologa dr. Lambert Ehrlicha edina politična emigrantska skupina, ki ni bila vključena v Slovensko zavezo. Skupino je družil odločen protikomunizem in iskreno prizadevanje za ustanovitev samostojne slovenske države.

Na prigovarjanje dr. Milka Brezigarja in dr. Bogumila Vošnjaka, sem se v imenu napredne liberalne slovenske skupnosti v emigraciji pridružil Žebotovemu Akcijskemu odboru za samostojno in suvereno slovensko državo. Še prej pa sem zahteval izjavo, da odbor ne nasprotuje konfederativni ureditvi nove jugoslovanske državne skupnosti. To sem dobil, zato mi ni bilo nikdar žal tega pomembnega koraka. Konfederacija bi lahko še v zadnjem trenutku rešila Jugoslavijo.

Pravijo, da Stražarji nikdar niso resno mislili na možnost obnovitve Jugoslavije. To naj bi izhajalo že iz ilegalnega časopisa SLOVENIJA IN EVROPA, ki so ga med vojno širili na zasedenem ozemlju. Poudarjali so slovenske narodne koristi v okviru programov, ki naj bi jih sami sestavljali. Vključevanje v širše politične in gospodarske okvire naj bi bilo izraz volje samostojnega in suverena naroda. To so dosegli. Ali bolje: to smo skupno dosegli.

Žebot je miselno globok, idijno zagnan, v sprejetih sklepih nepopustljiv in kaj malo dostopen za kompromise. Bil je pač mladinski voditelj, kakršnega je slovenska visokošolska mladina med vojno potrebovala. Pokazal pa je premalo političnega smisla za možnost dosegljivega, zlasti po koncu vojne.

...Zato tembolj občudujem Žebota in mladino, ki mu je sledila, da JE BREZ VSAKIH RACUNOV zaigral na tedaj edino možno in zgodovinsko zmagovito karto zedinjene in suverene Slovenije.

Kardinal Jakob Missia.

Letos 1998 je preteklo sto let, odkar je bil za kardinala imenovan goriški nadškof Jakob Missia. Jakob Missia je doma na Sp.Štajerskem, rojen leta 1818 v kraju Mota v Slovenskih goricah. Bogoslovje je končal v Gradcu. Leta 1884 je postal knezoškof v Ljubljani, tarča za propagandne napade panslavističnega liberalnega kroga.

ŽEBOT O SPOMENICI

Leta 1950 je v stražarski reviji NAŠA VEZ, Toronto, Ont. maj-junij 9-10 str 167-174 posvečeni spomenu dr. L. Ehrlicha, doktor Žebot, takrat profesor econ. ved na Duquesne Univerzi v Pittsburghu PA. objavil članek pod naslovom "Slovenski videc in državnik. Takole piše na str 174:

... "Tako se je poleg okupatorjevega preganjanja začelo še nasilje in sistematično ubijanje Slovencev po O.F. Prof. Ehrlich se tudi tej preizkušnji ni izognil. Nimam pri roki documenta, ki ga je prof Ehrlich sestavil za italijansko okupacijsko oblast.

PRÍSEŽEM PA LAHKO IN BOG BO TA IZGUBLJENI DOKUMENT NEKOČ ODKOPAL, L. Ehrlichu v čast, narodu v vzpodbudo, njegovim morilcem pa v kazen in sramoto, da je ta dokument začel z argumentom mednarodnega vojnega in okupacijskega prava, v smislu katerega okupator ni upravičen do aneksije okupiranega ozemlja in okupirani narod ni dolžan lojalnosti do okupatorjeve države, končal pa z izjavo vere, da bo slovenski narod dočkal vmitev svoje svobode, do katere je po božjem in človeškem pravu opravičen."

Ta dokument, kopija originalne spomenice, je bil pred nekaj leti odkopan v izvrstnem stanju. Bilo bi prav, če bi ga po svoji poklicni etiki zgodovinarji, ki ne bi smeli pustiti kamna neobrnjenega pri iskanju RESNICE, prešdirali, predno nadaljujejo z ponavljanjem Sajetovih potvorb.

"Poleg tega je spomenica, - tudi v tej točki je solidno oprta na dolocila mednarodnega in naravnega prava- zahtevala od okupacijskih oblasti obnovitev protipravno razpuščenega slovenskega orožništva ter policije (nobenih "akademiških formacij" kot jih podtika Saje.) kot najosnovnejšo pravico samoobranbe proti morilcem, katerim je okupator prepustil nezavarovano slovensko prebivalstvo svojega okupacijskega ozemlja.

Tudi ta dokument bo nekoč pričal o L.Ehrlichu, velikemu slovenskemu vidcu in državniku."

Istocasno pa potrdil dr. Žebotovo neomajno zaupanje v RESNICO.

POZDRAV S POHORJA

posvetil češčenu presv. Srca Jezusovega. Umril je l.1902. Pokopan je na Sveti gori v kapeli sv. Michaela, na levi strani glavnega oltarja. Žal ostaja kard. Missia v slovenskem narodnem spomenu skoraj nepoznan. Vzrok temu je brez dvoma iskati v panslovanskem zanosu, ki je Slovence zajel že pred prvo svetovno vojno in po njej.

Jakob Missia je dal našemu katolištvu, ki je bilo poprej pred svetom le avstrijsko, slovenski pečat. Njegova zasluga je, da smo imeli Ušeničnika in druge katoliške mislece. Po: dr.E.Gobec.

nadaljevanje
iz prejšnje st.

SLOVENEK SEM

Dr. E. Gobec

Leta 1513 je postal prvi redni na Dunaju živeči škof in je dal postaviti tudi prvi škofijski dvor na Dunaju, ki je bil zgrajen po vzorcu sicer manjšega, a starejšega ljubljanskega škofijskega dvorca. (Ljubljanska šlofija je bila ustanovljena že leta 1461). Skratka, Dunaj se je razcvel v evropsko glasbeno in avstrijsko versko središče pod Slovencem Sladkonjo ob veliki naklonjenosti cesarja Maksimilijana, ki se je učil tudi slovenščine. V katedrali sv. Štefana, kjer je Sladkonja pokopan, stoji tudi velik spomenik na čast temu duhovnemu velikanu.

Ob Sladkonji bi se morali spomniti še številnih drugih duhovnikov, učenjakov in glasbenikov. O vlogi slovenskih duhovnikov in misijonarjev sem pred leti imel poleg razstave skoraj dveurno predavanje in vkljub svoji navdušenosti vem, da tega danes ne smem ponoviti. Rad pa bi pribil naslednje: po skoraj pet desetletjih proučevanja slovenske kulture in doprinosa vkljub občasnim slabostim, ki jih najdemo v vseh poklicih in navadno v nadpovprečni meri prav med najhujšimi kritiki, ne poznam nobenega poklica, ki bi toliko doprinesel nele k naši slovenski krščanski omiki, ampak tudi k ohranjanju slovenstva kot prav naši požrtvovalni duhovniki. Nič čudnega torej, da so ob okupaciji Slovenije nacisti najprej in najbolj neusmiljeno preganjali in pozaprlji in izgnali domala vse duhovnike in da so jih in jih še vedno neusmiljeno napadajo komunisti in preoblečeni komunisti in po njih zapeljani podmladkarji. Koliko slovenskih velikanov so odkrili, usmerjali v šole in podpirali prav slovenski duhovniki! Kot mi je pred tedni v Avstraliji povedal pater Valerijan Jenko, je bil tudi študentu Lojzetu, današnjemu kardinalu, vzornik in moder svetovalec njegov stric frančiškan pater Bernard Ambrožič, ki je neumorno deloval med izseljenci v Ameriki in Avstraliji in mu je g. kardinal še danes za vse globoko hvaležen. Dodal bi tudi, da je domala čudež, da po skoraj pol stoletja komunistične tiranije, ko matere niso smele prižgati svečke ob brezni, kjer trohniijo njihovi sinovi in ni bilo dovoljeno niti normalno praznovanje božiča, tudi danes delujejo naši misijonarji in duhovniki v vsaj 38 državah sveta, od legendarnega Petra Opeke na Madagaskarju; dolgoletnega pomočnika Matere Terezije, pesnika in slikarja Jožeta Cukaleta v Indiji; in Ernesta Saksida v Braziliji do tudi slovensko govorečega papeškega nuncija nadškofa Morettija v Belgiji, ki mi je še pred kratkim pisal, kako živo ga še vedno zanima slovenska dediščina, saj je bila njegova mati Slovenka iz Rajhenburga ali Brestanice.

Danes domala vsakdo pozna legendarnega slovenskega laičnega misijonarja dr. Janeza Janeža, domobranca, ki se je z begom rešil smrti in sta ga na Taiwanu obiskala tudi kanadska

Slovenca Riko in Francka Zirnfeld; iz Lemonta dr. Kalist Langerholz, član slovenskega državnega gibanja, ki se je sredi napadov in sramotenj skozi desetletja pogumno borilo za samostojno Slovenijo; iz Argentine takratni urednik *Katoliških misijonov* in občasni predsednik izjemno ustvarjalne Slovenske kulturne akcije lazarist Lado Lenček, s Koroške pa čudoviti župnik in prosvetar Vinko Zaletel. Tu naj dodam le, da dr. Janež kot zdravnik daleč prekaša svetovnoznanega dr. Alberta Schweitzerja, saj ima svetovni rekord skoraj 80.000 operacij, ki pa je brez dvoma tudi eden rekordov izjemne človeške dobrote in požrtvovalnosti. V angleški *Enciklopediji ameriške katoliške zgodovine* sem naštel samo v Združenih državah Amerike devet slovenskih škofov, med njimi nadškofa Eltona Curtissa, ki je ponosen na svojo slovensko mater. Vatikanska katoliška enciklopedija pa omenja škofa Friderika Barago kot "enega največjih misijonarjev Amerike v vsem modernem razdobju".

Vse od Sladkonje dalje je bilo na dunajski univerzi tudi lepo število slovitih slovenskih učenjakov in rektorjev, ki so njih imena vklesana tudi na veliki zgodovinski plošči, Dr. Fran Miklošič iz Ljutomera, ki je bil eden največjih jezikoslovcev 19. stoletja in koroški Slovenec, slavni fizik in rektor dunajske univerze dr. Jožef Štefan pa sta počaščena še z doprskimi spomeniki. Če preskočimo iz Dunaja v Gradec ali Graz, se bomo tam srečali z Ljubljančanom dr. Friderikom Preglom, rektorjem graške univerze in prejemnikom številnih priznanj, ki je dobil leta 1923 tudi Nobelovo nagrado v kemiji. V tej zvezi je izredno pomembna izjava dr. Hammerstena, takratnega tajnika Nobelovega odbora za kemijo, ki se mi jo je posrečilo dobiti iz Stockholma in ki med drugim pribije naslednje: "Brez Preglove elementarne analize bi ne imeli organske kemije v znanstvenem smislu, niti razširjene kemične industrije, ki je zrasla iz metod Preglovega dela." Sloviti znanstvenik Asimov pa nam pove, kako so prihajali k Preglu študirat iz vsega sveta in so ponesli njegovo znanje in svetovno slavne metode v svoje domovine, dr. Levene npr. v Ameriko.

V stiski za čas spustimo vrsto drugih slovenskih rektorjev od Dunaja, Innsbrucka in Rima do Minnesote in Kalifornije in omenimo le, da je tudi danes na čelu ene največjih univerz na svetu dr. James Stukel, sin emigrantskih staršev iz Jolietta, ki je predsednik University of Illinois kompleksa v Chicagu in Urbani-Champaign. To je mega univerza, ki ima nad 61.000 študentov, nad 4.900 profesorjev in nad 15.600 drugih uslužbencev.

Gotovo nam vsaj malo poučeni in pošteni tujci ne morejo nikdar očitati, da smo narod hlapcev, saj smo Slovenci dali

državna kanclerja Nemčiji in Avstriji; Ameriki pa med drugimi ohijskega Lincolna guvernerja in senatorja Franceta Lauscheta in predsedniškega kandidata senatorja Tomaža Harkina, tri državne guvernerje in kar sedem kongresnikov. Dali smo generale Avstriji in Nemčiji in vsaj sedem generalov Ameriki; admirale Avstriji, Nemčiji, Angliji in Švedski in vsaj šest admiralov Ameriki, med njimi admirala Zlatoperja, ki je s svojo momarico in letali skrbel za varnost 52 odstotkov vse zemeljske oble in se je učil tudi slovensko. Avstraliji pa smo prispevali prvega emigrantskega in neanglosaksonskega zveznega senatorja Milivoja Lajovica, medtem ko je njegov brat Dušan ustvaril pravi mednarodni industrijski imperij, mnogo pa je storil tudi za slovensko skupnost. Slovenec Janez ali Johann Puch, ki je zaslovel po vsej Evropi kot graditelj modernih koles, motornih koles in pozneje letal, je že leta 1901 postavil na cesto avtomobil znamke Puch, to je dve leti pred ustanovitvijo Fordove trdke, Bucik pa je izdelal avtomobil bodočnosti, ocenjen na četrto milijona dolarjev, ki je bil ponos Amerike na Svetovni razstavi v New Yorku 1965. leta. Ameriški viri so pisali o Stuparju (ne da bi vedeli, da je bil rojen kot Slovenec) kot važnem pionirju ameriškega letalstva in ga imenovali očeta množične proizvodnje v aviaciji, dr. Raspeta pa je slovel kot graditelj najmodernejših ameriških letal, da ne omenjamo, kako je bil Slovenec tudi ameriški pilot leta in slovenski general poveljnik Ameriške letalske akademije. Mar ni razveseljivo vedeti, da ima trikratni svetovni prvak in olimpijski zvezdnik v drsanju Elvis Stojko zavednega slovenskega očeta, ali da je bil Slovenec Vehar ameriški izumitelj leta, da so ob papeževem obisku Amerike igrali skladbe slovenskega ameriškega skladatelja dr. Retzla in da je predsednik Nixon vzel s sabo na Kitajsko HP-35 računalnik, soizum metropolitovega soimenika in sorodnika dr. Franceta Rodeta iz Kalifornije, kot "prvenstveni dokaz visoko razvite ameriške tehnologije". Naj dodam še, da astronomi proučujejo starost in evolucijo zvezd s pomočjo Štefanovega zakona in so se ruski vesoljski znanstveniki učili tudi iz leta 1929 izdane knjige Slovenca Potočnika Noordunga, ki je bila leta 1934. prevedena v ruščino in 60 let pozneje v angleščino, v naših arhivih pa imamo doslej izjave kar treh vodilnih ameriških strokovnjakov, ki trdijo, da je oče vesoljskih programov dr. Wernher von Braun bil pod znatnim vplivom Potočnikovih razprav.

Kaj vse bi lahko še povedali o slovenskih glasbenikih, dirigentih in skladateljih; o naših arhitektih, umetnikih in pisateljih, med slednjimi o čudovitem, občečloveškem Francu Sodji, ki še vedno služi Ljubezni v tako vzornem torontskem slovenskem starostnem domu Lipa; o vodilnih

znanstvenikih, zdravnikih in izumiteljih, ki njih izume nevede prej ali slej uporablja domala vsak Amerikanec; o slovenskih podjetnikih in velepodjetnikih, o bistrih slovenskih obrtnikih in marljivih kmetih in delavcih – in o naših požrtvovalnih vzgojiteljih in društvenih in kulturnih garačih, o slovenskih ženah in skozi stoletja tako vzornih materah, ter o čudovitem slovenskem doprinosu vsem celinam sveta in številnim vesoljskim programom, med njimi tudi poletu na luno! Majhen slovenski narod je bil trdoživ v domovini in prinašal je čudovite darove domala svem deželam sveta of Finske do Tasmanije in od Kanade do Argentine, Egipta in Madagaskarja!

Kot vsak narod imamo gotovo Slovenci tudi svoje slabosti, ki jih priznavamo in obžalujemo. Sram nas je vseh morilcev, toda mnogo bolj smo ponosni na tisoče mučencev, ki so tolikokrat naravnost svetniško prenašali peklenne muke in so umirali kot junaki. Sram nas je podganarjev, kjer je podpovprečna glasbena skupina, ki si je nadelo rusko ime, oskrnila slovensko podobo Marije Pomagaj in tako prodrila v javnost in sram nas je tistih pod komunistično diktaturo vzgojenih partijskih novinarjev in nekulturnega ministra kulture, ki so ta skrajni vulgarizem, plagiat s podgano oskrunjene Layerjeve podobe in žalitev večine Slovencev skušali predstaviti kot umetnost. A neprimerno bolj smo ponosni na tisoče Slovencev, ki so se in se še zgrinjajo k Mariji Pmagaj na Brezjah in na stotisoče drugih, ki v domovini, zamejstvu in domala povsod v izseljenstvu izkazujejo ljubezen in spoštovanje do Marije, med njimi tudi mnogo resničnih velikih in celo nesmrtnih umetnikov, ki so pri Mariji našli navdih za največje umetniške mojstrovine. In ponosni smo tudi na najbolj izobraženega ameriškega astronava (zdaj že trikratnega doktorja) Jerryja Linengerja, ki je poleg naših slovenskih zastavic s ponosom ponesel v vesolje tudi podobo Marije Pomagaj. Njegovo sliko najdemo na naslovni platnici letošje junijske številke avstralske izdaje *Reader's Digest*, v notranjosti pa opis, kako je vsemu moštvu na vesoljskem vozilu Mir grozila strašna smrt, ko je nastal požar. Mar ni zanimivo, da je v tistih groznih trenutkih imel naš vesoljec, vnuk slovenskih priseljencev iz Radovljice in Tržiča, pri sebi podobo Marije Pomagaj z Brezij?! Uspešno so pogasili smrtonosne plamene, kot bo tudi slovenski narod prej ali slej pogasil pritlehni ogenj in razpršil črni dim sistematičnega zavajanja, cenzure, prostaštva, tatvin in podkupovanj, krivic in sovraštva.

Sram nas je kulture smrti – grozljivega upadanja rojstev, večanja števila splavov, rekordnega števila samomorov, pa tudi kriminala, gospodarske in

dalje na str.

BLAGOSLOVLJENE BOŽIČNE PRAZNIKE
in **SREČNO ter ZDRAVO NOVO LETO**

Vam želi

Stan Klemencic
PRESIDENT

STAN KLEMENCIC BUILDER LTD.

499 DUNDAS ST. WEST
P.O. BOX 506
TRENTON, ONT.
K8V 5R6

PH. 1 (613)
1 (613)

392-7839 OFFICE
392-1976 HOME

ZAMBIJSKI MISIJONARJI

VOŠČIMO VSEM PRIJATELJEM MISIJONOV
IN NJIH DOBROTNIKOM

BLAGOSLOVLJEN BOŽIČ IN MILOSTI POLNO

NOVO LETO

A B C Fire Door Testing & Manufacturing Ltd.

**OBILO BLAGOSLOVA ZA BOŽIČ, ZDRAVJA IN SREČE V
NOVEM LETU ŽELE VSEM SORODNIKOM, PRIJATELJEM
IN ZNANECM**

Družine: Ludvik, Bill in Mike Stajan

920 LAKESHORE RD. E. MISSISSAUGA, ONTARIO L5E 1E1
Tel: (905) 891-1680 Fax: (905) 891-1630

VESEL BOŽIČ IN
SREČNO NOVO LETO

KUKS'

GINSENG

FARM

(Panax quinquefolium)

Planina Ranch
Muskoka, Canada

438-8387

Blagoslovljen Božič
in
uspešno Novo leto

želi vsem delavcem in znancem

GRADBENO PODJETJE

Jože Kastelic Ltd.

770 BROWNS LINE, Toronto, Ont.,

M8W 3W2

• 255-2085

Naj Kristusovo rojstvo ob pomoči slovenske Cerkve in ljudi dobre volje z novim letom 1999 prinese vsem Slovencem doma in po svetu dokončno spravo in zaslužen blagostanje. Naj duhovne, moralne in narodne vrednote ponovno zaživijo v srcih slovenskega naroda.

To so moje želje in voščila vsem rojakom, Slovencem!

Vinko Levstik - Gorica

LEVSTIKOVA HOTELA V ITALIJI

PALACE HOTEL je v samem središču, približno 1 km. od državne meje. Ponaša se z odlično restavracijo, dnevnim barom, konferenčno dvorano za 100 oseb in manjšo za 30-40 oseb. Moderno opremljen, 75 sob z okoli 150 ležišč. V sobah so kopalnica, sušilec za lase, mini bar, radijski in televizijski sprejemnik, zavarovan parkirni prostor.

Naslov: PALACE HOTEL, Korzo Italia 63, 34170 GORIZIA, GORICA.

Tel. (0481) - 82166, faks (0481) - 31658

HOTEL EMONA, 2. kat. je v zgodovinskem središču Rima. Vse sobe imajo lastno kopalnico, radijski in televizijski sprejemnik, telefon, mini bar ter ogrevalne naprave pozimi, hladilne pa poleti. Hotelsko osebje je slovensko; poskrbelo bo za vaše dobro počutje. Hotel ima tudi svoj avtopark.

Pokličite nas po telefonu: (06) - 7027911 ali 7027827, faks (06) 7028787.

Naslov: HOTEL EMONA, Via Statilia 23, 00185 ROMA, RIM.

V OBEH HOTELIH IMAJO SLOVENSKI GOSTJE POPUST. PRICAKUJEMO VAS!

*Blagoslovljene
božične praznike
in milosti polno Novo leto
želi vsem Slovencem
Blaž Potočnik z družino*

*VSO POLNOST BLAGOSLOVA BOŽIČNE NOČI
TER SREČNO, ZDRAVO IN USPEHOV POLNO
NOVO LETO*

želi vsem prijateljem in znancem

JOE JEREB CONSTRUCTION LTD.

1460 Venta Ave., Mississauga, Ontario

L4X 1E1

Tel: (905) 848-5731

POGAČAR REALTY LIMITED

**VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE
IN ZDRAVO NOVO LETO**

*ŽELITA VSEM KLIJENTOM IN PRIJATELJEM
IN
SE ŠE V NAPREJ PRIPOROČATA*

EMA IN JOŽE POGAČAR

*VSEM PRIJATELJEM IN SODELAVCEM ŽELIMO
PRIJETNE BOŽIČNE PRAZNIKE
IN SREČNO NOVO LETO*

**SLOVENSKO KANADSKI
SVET**

*Vsem prijateljem in znancem
želi blagoslovljen Božič in
srečno, milosti polno
Novo leto 1999
Družina Por*

New Tech Iron Works Inc.
Blagoslovljene božične praznike
in
vso srečo v Novem letu želi
in se priporoča

IZIDOR CIMPRič Z DRUŽINO

8 Millport Drive. North York, Ont. M9L 1A9
Tel: (416) 740-4552

**VSEM PRIJATELJEM IN ZNANCEM
ŽELITA
BLAGOSLOVLJEN BOŽIČ
IN ZDRAVJA POLNO NOVO LETO 1999
MARIJA IN FRANC POROVNE**

**Blagoslovljen Božič
ter srečno in milosti polno
Novo leto 1999
želijo vsem in pozdravljajo
SLOVENC IZ LETHBRIDGA.**

**BLAGOSLOVLJENE BOŽIČNE PRAZNIKE IN
SREČNO NOVO LETO
ŽELI VSEM PRIJATELJEM IN ZNANCEM**

Dr. Slavka Bratina

*Prijetne božične praznike in
blagoslovljeno Novo leto
želita Tone in Violet Seljak
vsem znancem in prijateljem.*

*Družina Ignac Križman želi
vsem znancem in prijateljem
blagoslova za Božič in vošči
vam srečno Novo leto*

Zadovoljen božič
in
veselo Novo leto
želi

ANSAMBEL KARAVAN

KLIČITE ANDREJA PAHULJE TEL. 255-4502
80-131th STREET, TORONTO, ONTARIO M8V 3H6

Blagoslovljene božične
praznike in
mirno, zdravo Novo leto

želi vsem znancem in
prijateljem po svetu

DRUŽINA AUGUŠTIN KUK

*Lepe in milosti polne
božične praznike
ter*

*zdravja in miru
v novem letu*

želita

prijateljem in znancem
RELA in VILI ZADNIKAR

*Blagoslovljene božične praznike
in srečno Novo leto*

želi

vsem prijateljem in znancem

**J. W. PLATNAR
PLUMBING AND HEATING INC.**
Residential - Commercial - Industrial

43 Algie Avenue
TORONTO, ONTARIO
M8Z 5J9

(416) 255-6144

Metro Licence PII 309

Veseli Božič
in
milosti polne Novo
leto
želita

znancem po širnem svetu
TONE in MARIJA ŠTUKEL
z družino

BLAGOSLOV BOŽIČNE
NOČI

in
SREČNO NOVO LETO
želi

Lastnika: Frank in Paul Tomšič

1574 The Queensway & Atomic Ave.

Tel.: 255-1498

NELLIE in ANTON BAUDEK

*Iskreno voščita vsem
prijateljem in znancem
blagoslovljene božične praznike
in jim želita
zdravja, sreče in veselja
v Novem letu.*

**BLAGOSLOVLJEN BOŽIČ
IN
ZADOVOLJNO NOVO LETO
ŽELIJO
VSEM PRIJATELJEM
IN ZNANCEM**

JAMNIKOVI

*Blagoslovljene božične praznike
in srečno ter zdravo Novo leto*

želi družina

ŠUŠTERŠIČ,
Grimsby, Ontario

ALDERWOOD MEAT MARKET

880 Brown's Line
Toronto, Ont. M8W 3W2
(416) 251-0209

Želi svojim odjemalcem in vsem rojakom
blagoslovljene božične praznike in uspešno,
SREČNO NOVO LETO

Vsem zadovoljnim odjemalcem se še v nadalje
priporoča **DRUŽINA IVAN KODRIČ Z USLUZBENCI.**

*Blagoslovljen Božič in srečno ter
uspehov polno Novo leto*

želita Vera in Lojze Gregorič
z družinami
vsem prijateljem in znancem
po svetu in doma.

Vesel Božič in zadovoljno Novo leto
žele
Somišljeniki slovenske državne ideje v
Clevelandu, USA.

Vesel Božič in zadovoljno novo leto
ŽELI
SLOVENSKA NARODNA ZVEZA V AMERIKI
CHICAGO, ILL.

BLAGOSLOVLJENE IN VESELE BOŽIČNE
PRAZNIKE IN ZDRAVO, SREČNO IN
USPEŠNO NOVO LETO ŽELIJO
Prijatelji Slovenske Države in Somišljeniki
Slovenskega Državnega Gibanja iz Združenih
Držav Amerike.

Vesel Božič in
zadovoljno Novo leto

SLOVENSKA NARODNA ZVEZA V
KANADI

Blagoslovljen Božič in
srečno Novo leto 1999
želijo vsem znancem in prijateljem.
ZDENKA ZAKŠEK
TOM IN EVA LAGAN

BLAGOSLOVA ZA LEP BOŽIČ,
V NOVEM LETU PA ZDRAVJA, ZADOVOLJSTVA
IN MIRU ŽELIVA

VSEM PRIJATELJEM IN ZNANCEM PO SVETU
IN DOMA

Riko in Francka Ziemfeld

Andrej Markeš

odvetnik in notar

želi božičnega miru

in blagoslova v Novem letu

BEACH HEPBURN

36 Toronto St., Suit 1000

Toronto, Ont. Canada M5C 2C5, Tel. (416) 350-3655

EMILIAN

JEWELLERY LIMITED

BLAGOSLOVLJEN BOŽIČ IN SREČNO NOVO LETO

ŽELITA DRUŽINI:

EMIL IN STEVEN SLOKAR

1964 Wilson Ave. pri Keelc 638-1888

1700 Wilson Ave. pri Junc 249-3240

Nova lokacija:

2225 Erin Mills Parkway,

EATON's Sheridan Place, Mississauga,

Tel. 855-2477

KOMPAS EXPRESS

Slovenska Potniška Agencija
741 Bloor St. West
Toronto, Ont. M6G 1K8

VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE
in SREČNO NOVO LETO
želi vsem Slovencem

Peter Urbanc
Dr. Karel Žužek
Tel.: 534-8891

BLAGOSLOV BOŽIČNE NOČI
in
SREČNO NOVO LETO

svajimi članom in prijateljem ter vsem
Slovencem, ki so dobre volje, v domovini
in po svetu.

želi

GLAVNI ODBOR IN KRAJEVNI ODBOR
Z.S.P.B. "TABOR" v Torontu

Blagoslovljen Božič in uspeha polno
Novo leto želi prijateljem po vsem svetu.

DRUŽINA
PETER PAVLIN

Vesel Božič

in

srečno Novo leto

vsem

Dr. Rudolf Čuješ.

Antigonish

Blagoslovljen božič
in srečno novo leto

V veselju
Kristusovega rojstva
mislimo na Vas
in Vam izrekamo
priščne
pozdrave

SPOMINSKA PROSLAVA NA PRISTAVI

Že desetletja slovenski rojaki iz Clevelanda in okolice prirejajo dvodnevno spominsko proslavo na Orlovem vrhu v spomin pomorjenim domobrancem in drugim žrtvam komunističnega nasilja v Sloveniji. Tako so tudi letos člani TABORA iz Clevelanda, Toronta in Milwaukeeja 20. in 21. junija priredili to srečanje na Pristavi. Največjo težo priprav so seveda, kot vedno, nosili člani Tabora iz Clevelanda, ko so več dni urejali in olepševali Orlov vrh, ga krasili z rožami in zastavami, da bi bilo čim lepše urejeno za nedeljsko spominsko sv. mašo. V soboto so v zgodnjih popoldanskih urah že začeli prihajati rojaki iz daljnih krajev kot iz Toronta, Chica ga, Milwaukija, Denverja, nekaj jih je bilo celo iz Argentine, seveda največ jih je prišlo iz bližnjega Clevelanda. Clevelandski odbor Tabora, s predsednikom Milanom Zajcem na čelu, je pristrčno pozdravljal goste. Program za soboto je pripravil krajevni odbor Tabora Toronta, nedeljski program s sv. mašo za pomorjene domobrance pa clevelandski odbor. Oba dneva sta lepo potekala, vreme nam je bilo naklonjeno. V soboto smo imeli skupno sejo vseh odborov, nato večerjo in program pred kapelico. Milan Zajc je imel kratek pozdravni govor, sledil je rožni venec, ki sta ga vodila predsednik in tajnik Tabora Cleveland; nato je Lamovšek Stane recitiral odlomek iz Črne maše, govor pa je imel urednik Slov. Države v Torontu, dr. Gustelj Kuk. Na koncu programa pa se je vsem navzocim zahvalil Blaž Potočnik sledila je nam najbolj priljubljena domobranska pesem Oče, mati, bratje in sestre... Ob tabornem kresu smo se nato zbrali, se pogovarjali in obujali spomine, se končno poslovili in odhajali v bližnje hotele in v Cleveland.

V nedeljo so že v ranih urah prihajali rojaki in rojakinje z avtomobili na Pristavo, da se udeležijo spominske sv. maše, ki jo je daroval č.g. Kosem, ministrantsko vlogo pa je lepo opravil tajnik Tabora, Stane Vrhovec. Ganljivo je bilo videti 90 letno mater župnika Kosma, ki je prisostvovala maši, ki jo je daroval njen sin. Ljudsko petje so vodili ga. Mara Kolmanova, iz Milwaukeeja, Blaž Potočnik in Stane Lamovšek iz Toronta, množica ljudi pa je pobožno sodelovala pri ljudskem petju, saj je bilo preko tisoč ljudi prisotnih pri kapelici. Po maši je bil glavni govornik dom. častnik Gregorič Lojze iz Chicaga, ki je z ženo pred kratkim praznoval zlato poroko. Malo pred 11. uro so se veterani-domobranci zbrali pri vhodu na Pristavo in razvila se je povorka proti kapelici na Orlovem vrhu. Venec je nosil dr. Gustelj Kuk, ob straneh sta pa stopala rešenca iz Kočevskega Roga, Franc Kozina in Dejak Franc, za njimi pa veterani z zastavami in končno narodne noše. Venec so položili pred veliko spominsko ploščo na kateri so imena vseh do sedaj znanih morišč v Sloveniji. Tudi vseh pokojnih, ki so pomrli v tujini smo se spomnili pri spominski maši. Preteklo je že 53 let, odkarsmo zapustili našo okrvavljeno domovino ter se podali v negotovo bodočnost: Sedem let je Slovenija že svobodna država, slovenska vlada bi se morala prizadevati, da bi prišlo do iskrene in poštene sprave, pa ni nobenih izgledeov.

Po kosilu so se znanci zbrali ob številnih mizah pri hladni pijači, se razgovarjali in poslušali slovenski pesem, ki je odmevala po zvočnikih.

• Zanimiv pogovor s kardinalom Ambrožičem po TV

Na praznik vseh svetih je TVS 1 oddajala enourni izredno zanimiv pogovor s torontskim kardinalom dr. Ambrožičem. Ne samo, da so bili njegovi odgovori na novinarjeva vprašanja spontani, odprti in svetovljanski, njihova posebna vrednost je bila v tem, da je tudi na kritična vprašanja odgovarjal brez ovinkov.

Med drugim je povedal, da je bil njegov oče pred vojno zelo angažiran v Koroščevi SLS, kasneje domobranec in da se je leta 1945 družina izselila, ker bi revolucionarji očeta umorili, ko bi bil ostal v Sloveniji.

Na vprašanje, kaj meni o kolaboraciji, je odgovoril, da ni šlo za kolaboracijo, marveč za samoobrambo pred revolucijo. Dodal je, da so dejansko kolaborirali komunisti s Stalinom.

Na vprašanje, zakaj daje potem mednarodno zgodovino pri znanje partizanom, češ da so bili oni na pravi strani, je odgovoril, da omenjeno zgodovino vidi samo interese velesil, tako pisanje pa, žal, ne odgovarja resnici.

Upamo, da bo Orlov vrh na slovenski Pristavi še na desetletja ohranjal spomin na slovensko tragedijo ob drugi svetovni vojni in po njej opominjal slovenski narod na zločin, ki ga je povzročila komunistična tiranija.
Toronto, koncem junija 1998,
Blaž Potočnik.

+ STANE STRAŽAR

Iz Slovenije smo pre par dnevi prejeli žalostno novico, da je 26. novembra po daljši bolezni umrl zelo ugledni občan kulturni delavec, avtor številnih knjig, kronist, ustanovitelj in dolgoletni urednik časopisa SLAMNIK, dolgoletni predsednik društva Jamarjev. Za njegove usluge mu je občina Domžale poklonila zlato plaketo in mu tudi organizirala veličasten pogreb.

Pokojni Stane je bil po svojem značaju miren, a vesel človek, za katerega je bilo znano, da ni imel sovražnika.

Stane Stražar je bil rojen v Škocjanu pri Dobu, pred 69 leti.

Vsem sorodnikom v domovini in Stražarjevim v Kanadi izražamo naše iskreno sožalje.

SLOVENEK SEM

Nadaljevanje iz str. 7

politične korupcije, zasvojenosti z mamili, nenasitnega uživanja premožnih in revščine ene tretjine Slovencev in otopelosti in brezcilnosti, ki po skoraj pol stoletja rdeče tiranije uničuje toliko Slovencev. Toda toliko bolj smo ponosni na kulturo življenja, na odločnost našega novega kardinala dr. Ambrožiča in na junaške napore nadškofa in metropolita dr. Franceta Rodeta in slovenske Cerkve, slovenskih katoliških gimnazij in na veliko število idealnih posameznikov in verskih in vseh ostalih odraslih in mladinskih skupnosti, ki se posvečajo kulturi življenja - tisti žlahtni kulturi, ki se ji kot trdoživ in ponosen narod ne mislimo nikdar odpovedati in ki ji bo posvečena tudi slovenska sinoda ob sodelovanju zdravih sil slovenskega naroda v domovini, zamejstvu in izseljenstvu. Vredni najboljših hčera in sinov slovenskega naroda nočemo biti hlapci niti tujcem, niti preostankom starih tiranij in nikdar ne bomo sprejeli vloge pogrebcev slovenske dediščine in vsega, kar je najboljšega v slovenski kulturi. Nasprotno, obvezujemo se, da bomo ponosni, pogumni in neutrudljivi kovači življenja in lepše in srečnejše slovenske zgodovine. V naših srcih še vedno odmeva klic svetega očeta Janeza Pavla II: "Korajža velja!" Z veseljem prisluhnemo tudi priljubljenemu goriškemu slavčku Simonu Gregorčiču, ki vsem in vsakomur izmed nas kliče:

Dolžan ni samo,
kar veleva mu stan,
kar more,
to mož je storiti dolžan.

In vse in vsakogar tudi
danes še prav posebej vabi in
nagovarja:

Na delo tedaj,
ker resnobni so dnovi,
a delo in trud
nam nebo blagoslovi!

Kip Jurija Sladkonje v dunajski katedrali svetega Štefana

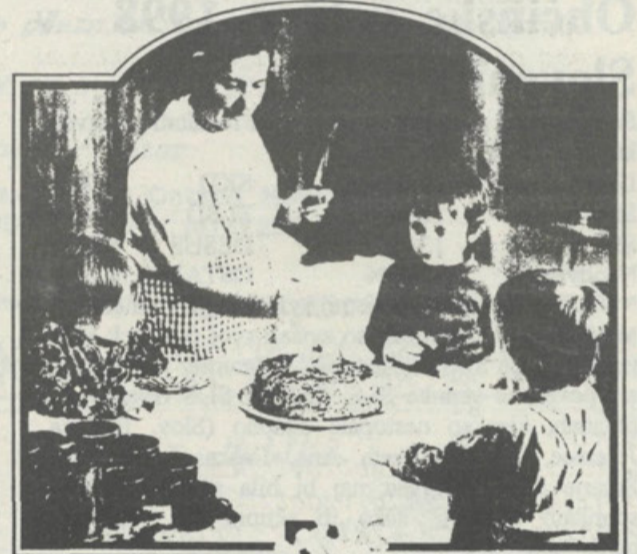
MEILLEURS VOEUX

SEASON'S GREETINGS

Aline & Jean Chretien

IZ BABIČINE KUHINJE

zbral in uredil Jože Kuzman,
strokovna svetovalka Marija Golenac

Slovenija

Knjižica Iz Babične kuhinje obsega 18 receptov najbolj znanih in cenjenih slovenskih jedi. Knjižice pošiljajo v paketu po 10 izvodov. Cena paketa, vključno poština, je \$ US 40.00. Naročite jih lahko pri: Jože Kuzman, s.p. Boris Vinterja 9, 3210 Slovenske Konjice, tel/fax 063/754-636 (plačan oglas).

Zavod za slovensko izobraževanje
Slovensko šolsko središče

Špeter, Ažlinska cesta 9 (Videm - Italija)
tel. 0039-432-727490

Istituto per l'Istruzione Slovena
Centro scolastico sloveno

v.le Azzida 9 - 33049 San Pietro al Natisone (Udine)
tel. 0432-727490 - fax 0432-727152

Špeter, 23. oktobra 1998

Spoštovani!

Dvojezično šolsko središče v Špetru, ki ga upravlja naš Zavod in ki ga gotovo poznate kot edino šolsko ustanovo, ki zagotavlja otrokom iz Beneške Slovenije šolanje v materinem jeziku, obsega petletno dvojezično osnovno šolo, katere pravno veljavo priznava tudi država, ter zasebni dvojezični vrtec.

Središče se nenehno razvija in ljudje gledajo nanj z vse večjim zaupanjem, kar dokazuje stalen porast vpisov; danes se strukture poslužuje že več kot tretjina vseh otrok iz Nadiških dolin, čeprav je za nekatere ta šola relativno daleč od kraja bivanja.

Rast pa prinaša s seboj tudi probleme in eden najtežjih, s katerimi se spoprijemamo, je prav vprašanje prevoza za tiste učence, ki jih v šolo ne morejo pospremiti starši. Razdalje niso majhne in tudi smeri, iz katerih otroci prihajajo, so različne.

Šola sicer razpolaga s tremi vozili, ki pa so že postala premajhna in so tudi dotrajana in zato nezanesljiva. Odločili smo se torej za nabavo novega šolskega avtobusa s 26 sedeži in v ta namen odprli nabiralno akcijo s tekočim računom 03600-63740-02/01010 pri Novi tržaški kreditni banki, filiala Čedad.

Hvaležni bomo, če se Vam bo zdelo primerno prispevati v ta fond in na nabiralno akcijo opozoriti tudi druge prijatelje Beneških Slovencev.

Zahvaljujem se Vam za pozornost in Vas prijazno pozdravljam

Tivoli v snezni odeji.

SEMINARJI SLOV. KAN. SVETA V SEZONI 1998/99

V CERKVENI DVORANI na 611 Manning Ave.,
ob 4 uri popoldne.

Nedelja 6. decembra: dr. Lapajne: Zanimivosti v slov. zgodovini.
dr. T. Štukelj: Politično poročilo iz Slovenije.

Nedelja 10. jan. dr. Peter Klopčič, transportni problemi Slovenije.
dr. P. Urbanc, o slovenskem gospodarstvu.

Nedelja 14. februarja: dr. B. Cerar, slovenski ambasador
prof. M. Markez, vzgoja mladine v tujini

Nedelja 14. marca: Ing. J. Škulj, Veneti in Slovenci
Drugi govornik še ni določen.

DR. ZLATKO VERBIČ ODLIKOVAN

Dne 26. novembra t.l. je Nj.Eks. dr. Božo Cerar, ambasador R.S. v Kanadi povabil številne goste na

PODELITEV ODLIKOVANJA ČASTNEGA ZNAKA SVOBODNE REPUBLIKE SLOVENIJE, DR.D.Z. VERBIČU,

" za zasluge v dobro Sloveniji v najkriticnejših časih njenega osamosvajanja." Slovesnosti se je udeležilo kakih 30 Kanadčanov in Kanadskih Slovencev. Med njimi je bilo več uglednih politikov in gospodarstvenikov.

Na povabilo sta se pismeno odzvala tudi ga. Marta Jamnik-Sousa predsednica SNZ in dr. Avguštin Kuk, za SDG in za časopis SD.

V pismu ambasadorju sta se z veseljem spominjala nestranskega, navdušenega in nesebičnega sodelovanja z neustrahovanim dr. Verbičem, Posebnim svetovalcem ministru za zunanje zadeve R.S. pri propagiranju SLOVENSKE SUVERENOSTI in pri iskanju podpore za njeno MEDNARODNO PRIZNANJE.

Ob koncu sta izrazila pripravljenost na sodelovanje v dobrobit demokratične Republike Slovenije tudi v bodoče.

V svojem zahvalnem govoru je dr. Verbič dejal:

" Z vso skromnostjo sprejemam to visoko odlikovanje v svojem in v imenu tistih, ki so kakorkoli pripomogli v času zgodovinskih dogajanj spreminjati slovensko deželo v suvereno državo... To je bil čas, ko smo opustili sovražstvo, nestrpnost, gojitev maščevalnosti ali nevarnega načela, da so vsa sredstva dovoljena za doseg cilja. Kolektivno in polni optimističnega patriotizma smo pripomogli Sloveniji - četudi iz oddaljene Kanade - do narodne suverenosti..."

Občinske volitve 1998 v Sloveniji

Po neuradnih podatkih so bili volilni rezultati po prvem krogu sledeči:

LDS	21.85%	SKD	12.71%
SDS	16.01%	ZLSD	10.38%
SLS	13.08%	DESUS	4.64%
Neodvisni	13.04%	OSTALO	8.29%

Obisk je bil nizek, verjetno radi slabega vremena.

Med strankami pomladi so zvišali svoj odstotek SDS, zmanjšale pa SLS in zlasti SKD. Zanimiv je pojav, da sta povezane stranke SLS, SKD in SDS zmagale v občinah, kjer so nastopale skupno (Slov. Bistrica, Jesenice, Radeče, Sveta Ana, Loška dolina, Žiri, Šmarje pri Jelšah,) kar naj bi bila ponovna lekcija strankam pomladi, kako iti skupno na volitve v parlament.

Dr. Janez Arnež, neutrudljivi ravnatelj Raziskovalnega inštituta Studia Slovenica, je v intervjuju v Družini, med drugim izjavil sledeče: "Kot student sem živel večinoma v neslovenskem okolju (Bologna-Italija; Louvain-Belgija; New Haven-ZDA; in Quebec-Kanada). Nikoli nisem imel nobenega problema glede svoje narodnosti, glede svojega verskega prepričanja, niti ne omejitev v izražanju svojih pogledov.

Nikoli me niso vprašali kakšne vere sem, če sem sploh vernik; kakšno je moje politično prepričanje glede na državo v kateri sem živel."

Seveda, to je bilo v demokratičnih državah!

IZ PISMA UREDNIKU

Hvaležen sem vam vsem, ki pri časopisu SLOVENSKA DRŽAVA sodelujete. Zadnje številko sem z veseljem čital. Dosti dobrega in važnega je v njej. Jaz molim vsak dan za našo domovino. Naj bi dragi Bog, po priprošnjah Matere božje in slovenskih mučencev, obdaril naš narod s pravo modrostjo, resnično bratsko ljubeznijo, svobodo in pravičnostjo. Naj pokliče na krmilo države ljudi, ki ljubijo slovenski narod bolj kot pa svoje koristi!

Zbogom, M.K.

ZADNJE NOVICE.

The 1998 Quebec Election - Ambivalence is the Winner

by

Tomaz Mauser

While Quebec voters went to the polls on November 30 and granted Premier Lucien Bouchard and his Parti Quebecois government a comfortable majority in the National Assembly, they once again exhibited the ambivalence that is the cornerstone of Quebec politics by refusing to give Bouchard a clear majority of the popular vote. While campaigning on a platform that promised "good government" and repeatedly emphasizing his government's accomplishments in a number of areas - principally, its prudent management of the province's finances - Bouchard was also seeking to obtain an overwhelming majority of the popular vote as part of his strategy of securing a set of "winning conditions" leading up to the next referendum. While the final results in the National Assembly provided some comfort to Bouchard - The PQ secured 75 seats, the Liberals obtained 48 seats and the Action democratique du Quebec held onto its one seat - he faltered in the popular vote. The final result: the Liberals garnered 43.7% of the popular vote while the PQ obtained only 42.7%. For Bouchard, the consummate political animal with a formidable reputation as a campaigner and orator, this particular setback must have been especially frustrating. In a news conference the day after the Quebec election, Bouchard remarked that he was personally disappointed with the level of public support his government had received in the election. He pointed out that it was "quite clear they don't want a referendum right now," but he went on to contend that his government had a majority in the National Assembly and that it would fulfill its mandate to bring better government to the people of Quebec.

What of Jean Charest? The former leader of the federal Progressive Conservative Party who had been drafted to lead the Quebec Liberal Party earlier this year, Charest was a fresh face in Quebec politics who also possessed formidable skills as a political campaigner. His Liberal Party platform contained two planks: Under his premiership, the voters in Quebec would not have to face another referendum; and a Charest government would place an emphasis on tax cuts and less government intervention in the lives of Quebecers. The latter was viewed by a number of Quebecers, Bouchard most noteworthy among them, as a repudiation of the state interventionist policies begun in 1960 by Liberal premier Jean Lesage's "Quiet Revolution." Polls taken during the election consistently showed an erosion in Liberal support, prompting many political observers to remark that the PQ would win a landslide victory and Charest's political future was very much in doubt. In the end, Charest may have lost in terms of the number of seats in the National Assembly, but he could claim a moral victory in terms of the popular vote. Political analysts have since pointed out that in the closing days of the election, support began to come back to the Liberals largely due to the fact that Quebecers did not want to grant Bouchard an overwhelming victory, thereby denying one of Bouchard's "winning conditions." Charest can now grow in his role as Leader of the Opposition in the National Assembly, build up the Quebec Liberal Party's political strength, gain a better understanding of Quebec's political nuances and subtleties and prepare for the next referendum.

What of the federal government? Clearly, Prime Minister Jean Chretien must be extremely cautious when he speaks about, or deals with, Quebec. His remark that the Constitution was not a "general store" for Quebec at the outset of the election wreaked havoc with Jean Charest and the Quebec Liberal Party campaign, a situation skillfully exploited by Bouchard. Non-constitutional, and perhaps even constitutional, political confrontations will be the focus of Canadian politics over the next few years as Bouchard maneuvers Quebec into the "winning conditions" needed to secure a successful vote in any future referendum on sovereignty. The first and most potentially dangerous of these political confrontations involves the social union talks between Ottawa and the provinces - who controls and pays for social programs, with an option for the provinces to opt out of future social programs while receiving financial compensation. Ottawa will have to tread very carefully in its dealings with the provinces to ensure that Quebec is not singled out, a situation that could be skillfully exploited by Bouchard as part of his strategy of "winning conditions."

The peculiar ambivalence that is the character of Quebec retains its hold. Quebecers retain a strong sense of nationalism, yet they remain attached to Canada. They want changes to the status quo, yet in two referendums they could not commit themselves to breaking away from Canada. Opinion polls on the question of sovereignty reveal that more than 50% of Quebecers would vote No in a future referendum, yet they elect a PQ government that is committed, however ambiguously, to another referendum. In the end, the only clear winner in the 1998 Quebec election was ambivalence.

Sveti Oče, Janez Pavl II. je 16. oktobra t.l. obhajal 20 letnico svojega vladanja. Katoličani po svetu mu želimo še trdnega zdravja in modrega vodenja katoliške Cerkve v tretje tisočletje.

Marko **Marko Jamnik**
Creative Director

MARKO CREATIVE PRODUCTIONS INC.
101 DUNCAN MILL ROAD, SUITE 104
DON MILLS, ONTARIO, M3B 1Z3
(416) 449-8113 FAX (416) 449-8789

Wesele Božične Praznike
prijateljem in znancem

BROCK, CLARK in JESSICA NOVAK
skupno s starši
HEIDY in ADAM

želijo vsem prijateljem in znancem
blagoslovljene božične praznike
in srečno Novo leto.

Blagoslovljene božične praznike
in srečno Novo leto 1998 želimo
vsem znancem in prijateljem.

Marlja in Tone Muhč z družino.

Vsem Slovincem, znancem in prijateljem

želi

Blagoslovljene božične praznike in srečno Novo leto

ANTHONY KLEMENČIČ

Advokat - Notar

770 Brown's Line, Toronto, Ontario M8W 3W2
Tel: (416) 255 - 7500 Fax: (416) 255 - 6667

Vsem adjemalcem, prijateljem
in znancem

VESEL BOŽIČ IN SREČNO NOVO LETO

VAM ŽELI

FAMILY MEAT & DELICATESSEN

Za razna praznovanja, vam po naročilu pripravimo

- na različne načine pečeno različne vrste mesa
- imamo obilno izbiro prekajenega mesa
želodce, krajnske klobase, salame, šunke, rebera, prekajeno slanino
- krvavice, domače kislo zelje, kisle glave, ajdova moka itd.
- domače pecivo • zdravilne čaje • Radensko
- obilna izbira produktov iz Slovenije
- nabavite si lahko meso za v hladilnik
- imamo prvovrstno kvaliteto mesa
ter seveda - vlijudna postržba
se vam priporočata, lastnika

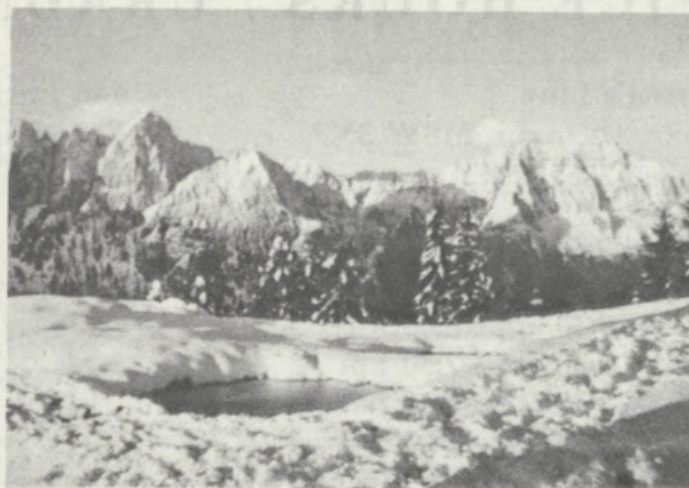
278 BROWN'S LINE
ETOBICOKE

Mary & Richard Vitnik
Tel. (416) 255-1098
Fax. (416) 252-5987

SLOVENSKO DRŽAVNO GIBANJE
IZ ARGENTINE

VOŠČI VSEM SOMIŠLJENIKOM PO SVETU
BLAGOSLOVA BOŽJEGA ZA BOŽIČ
V NOVI LETU PA ZADOVOLJSTVA, MIRU
IN ZDRAVJA.

Blagoslovljen Božič in srečno Novo leto
želita vsem znancem
in prijateljem
JAKOB in JANET PLANINŠEK

Hranilnica in Posojilnica

SLOVENIA PARISHES CREDIT UNION

Vam želi

Vesel Božič in
blagoslovljeno
Novo Leto 1999

41 Years of Service

725 Browns Line, Toronto, Ontario M8W 3V7
Tel: 416 255-1742 Fax: 416 255-3871

Monday, Tuesday, Wednesday... 10:00 a.m. - 4:00 p.m.
Thursday, Friday... 10:00 a.m. - 7:30 p.m.
Saturday... 9:00 a.m. - 12 noon.

618 Manning Ave., Toronto, Ontario M6G 2V9
Tel: 416 531-8475 Fax: 416 531-8533

Monday... 12:00 noon - 4:00 p.m.
Tuesday, Wednesday... 10:00 a.m. - 4:00 p.m.
Thursday, Friday... 10:00 a.m. - 7:30 p.m.

Villa Slovenia

23 Delawana Drive, Hamilton Ontario L8E 3N6
Tel: 905 578-7511 Fax: 905 578-5130

Thursday... 3:30 p.m. - 7:30 p.m.
Friday... 12:30 p.m. - 7:30 p.m.
Saturday... 9:00 a.m. - 12 noon.

Dom Lipa, Toronto, Ontario

(For residents only)

Wednesday... 3:00 p.m. - 4:00 p.m.

*Blagoslovljene božične praznike
Ldravja in uspeha polno novo leto vam želi*

JEK
SLOVENIAN CREDIT UNION

John E. Krek's Slovenian Credit Union
Slovenska Hranilnica in Posojilnica
Janeza E. Kreka

Canada's first Slovenian Credit Union
Prva Slovenska Hranilnica in Posojilnica v Kanadi

OFFICE HOURS / URADNE URE

747 Brown's Line
Etobicoke, Ontario M8W 3V7
tel: (416) 252-6527

Monday 9:30 am - 4:00 pm
Tuesday 9:30 am - 4:00 pm
Wednesday 9:30 am - 4:00 pm
Thursday 9:30 am - 7:30 pm
Friday 9:30 am - 7:30 pm
Saturday 9:00 am - 12:30 pm

646 Euclid Avenue
Toronto, Ontario M6G 2T5
tel: (416) 532-4746

Tuesday 10:00 am - 4:00 pm
Thursday 10:00 am - 7:00 pm
Friday 10:00 am - 7:00 pm

SERVICES

Chequing
Savings
Term deposits
RRSP
RRIF
Loans
Mortgages
Line-of-Credit
MASTERCARD
Banking machine card
Travel Insurance
Travellers Cheques

USLUGE

Čekovni račun
Hranilne vloge
RRSP / RRIF
Hipotečna posojila
Osebna posojila
Kreditna karta MASTERCARD

